

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 21. junija.

Takoj po francosko-nemški vojni in l. 1871 v Versailles-u sklenenem miru čitalo se je po raznih časnikih, da je francosko vojno ministerstvo zaukazalo, da se morajo častniki učiti nemščine. Isto tako je znana stvar, da se nemški častniki že dolgo let uče francoskega, v vojaških akademijah obligatnega jezika in da se je v novejši čas jim tudi naložilo znanje ruščine, ker merodajni krogi neso po sili slepi za obče priznano načelo, da je v slučaju vojne v prvej vrsti častniku neobhodno potrebno znanje jezika nasprotnikovega.

Pri nas v Avstriji ni tacih, vsaj ne tako kategoričnih zaukazov, kajti pri nas se je menda udomačilo mnenje, da ako pride do vojne, nam bode nasproti stal vedno le sovražnik, ki bode toliko dvorljiv in galanten, da bo našega — razumeva se: nemškega — jezika popolnem zmožen v govoru in pisavi. Vender je tudi pri nas zakonom zaukazano, da mora častnik zmožen biti jezika v polku navadnega; žal, da se ta zakoniti zaukaz ne spolnuje s natančno strogostjo, in vender imamo v mnogojezičnej Avstriji dovolj častnikov, ki so vsaj dveh, mej temi večinoma jednega slovanskega jezika zmožni. Čisto nemških polkov ni ravno veliko v avstro-ogerskej vojski, zbog tega se v njih ne morejo namestiti vsi nemški častniki; naravna posledica je torej, da služijo taki odvišni nemški častniki, mej njimi posebno mnogo inostrancev iz Nemčije, v slovanskih polkih in baš ti neso zmožni slovanskega jezika, ki je v njihovem polku običajen.

To je nedostatek, kateri treba odpraviti čim preje, tem bolje. Naj se vestno pazi, da je vsak častnik več polkovega jezika, kakor to predpisuje zakon, potem ne bode treba jadikovati, kakor to stori „Wehr-Zeitung“ in še nekatere njene pajda-

šice, da je napredujoče poslovanje kvarno za razmere naše vojske, da bode nastalo pomankanje častnikov, osobito pa, da se bodo nasledki čutili pri dopolnitvi podčastnikov.

Vse to jadikovanje je prazen strah. Naši ljudje, ki imajo sploh zmožnost za podčastnike, so z malimi izjemami nemščine zmožni, a česar jim nedostaja, priuče si v jako kratkem času, ker je neovrgljiva istina, da imajo izredno nadarjenost za tuje jezike. Ne tako pa Nemci. Nemci so gledé te nadarjenosti nam podredjeni, vrhu tega pa se jim vsled znanega šovinizma znauje tujih jezikov odvišno zdi. Smisel vsega jadikovanja je tedaj ta, da se bodo Nemci, vsaj nemški častniki, morali učiti tistega slovanskega jezika, ki je v polku navaden.

Ako v dokaz ničevosti tega jadikovanja opomnimo, da v magjarskih, italijanskih in poljskih polkih prav malo podčastnikov ume nemški, a da se zbog tega tem polkom še nikdar ni očitalo, da bi ne bili jednako rabljivi kakor drugi, nam ni nikakor razvidno, zakaj bi ravno naši in česki podčastniki morali biti vsi brez razločka nemščine vešč.

Pritoževanje „Wehr-Zeitunge“ in vseh v jednak rog trobečih njenih pajdašic je izvor tiste nemške lastnosti, ki je izzvala brezkrayne boje in prepire o našej ravnopravnosti in bi nam rada dosledno kratila naše prirodne in z državnimi zakoni utemeljene pravice in ta lastnost je, ako damo temu neposajenemu detetu pravo ime — komoditéta.

Kadar se bodo Nemci toliko vzdramili, da se bode vsakteri razen materinščine naučil še drugega v deželi navadnega jezika in ne bode zahteval za nemščino predpravice, potihnil bode ves hrup in bojazen navedenega vojaškega glasila bode odjenjala. V ostalem pa je ravno ta bojazen, kakor smo že rekli, prazna in nepotrebna, saj podčastnik ne ob-

čuje z višjimi poveljniki, ker pa bi moral vsak častnik do polkovnika znati jezik svojega polka, tedaj tudi nemščine nezmožnih podčastnikov, se ni bati, da bi se kdaj uresničilo, kar pisarijo nekateri listi, katerim godi vsak ugovor in izgovor, makari da je iz trte zvit.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. junija.

V štajerskem deželnem zboru razdelilo se je poročilo odseka za volilno reformo. To poročilo priporoča, da se ima volilna pravica raztegniti na vse petakarje, priporoča, da naj bi se odslej volilo v vsakem mestu in trgu, ter nasvetuje prenarediti še nekatera določila dosedanega volilnega reda. Manjšina, katero sta zastopala dr. Raday in kanonik Karlon, nasvetuje, da naj bi se deset krajev iz skupine kmetskih občin premestilo v skupino mest in trgov.

Mej vladnimi predlogami za česki deželni zbor nahaja se tudi jedna, po kateri naj bi se v českih realnih na zahtevanje občine in po nasvetu učiteljskega osebja na mesto jednega modernih jezikov upeljala nemščina. Baš to predlogo je bil prejšnji deželni odbor odbil, ker se je bal, da bi se z njo ne ustvaril prejudic za upeljavo obligatoričnega pouka v češčini.

Državni zakonik naznanja te le novo potrjene postavbe: Postavo o gradbi uradnega poslopja na Dunaji za pošto in druge dikasterijalne namene; postavo, zadevajočo zidanje poslopja na Dunaji za državno obrtno šolo, izobraževališče za učiteljice in pripravljavnico obrtne šole; postavo o naknadnem kreditu za popravo zvonika v Spljetu; postavo o časnem oproščenju pridobitnine in prihodnine pri brodarenju s parniki, ki so se izdelali v Avstriji; postavo za uporabo dolžnih pisem dalmatinskega deželnega posojila 250.000 gld. pri naložnji ustanovnega, pupilarnega in jednakega kapitala; postavo o naknadnem kreditu za dozidanje patolo-

LISTEK.

Pillone.

(Danski spisal Viljem Bergsøe, poslovenil I. P.)

(Dalje.)

„No, mi pa odpusti zdaj!“ rekel je Pillone ter nemiren pokleknil pred njo in poljubil rob njene obleke. „Prav si imela, da si me zaničevala. Jaz bi bil na tvojem mestu ravnal še hujše, kakor si ti. Odpusti mi Filomela! Ti ne poznaš morja strasti, ki razgraja s svojimi valovi v moških prsih in ga zamore vreči kakor razbito ladjo mnogo dalje, kakor na Caprijske skale! Da, jaz sam priznam, da sem poznal Giovannino. Pa bil je to le minljiv, omamljiv čut, kateri je vzbudila moja goreča kri in gojila tvoja hladnost, s katero si ti odgovarjala mojim najnežnejšim čutilom. V obupanji bližal sem se zaradi tvoje ravnodušnosti Giovannini in ožgal si peruti kakor veša, ki leta okrog plamtečega ognja. A nikoli ni bila ona moja izvoljena, nikdar ni plavala njena podoba pred menoj, kakor plava tvoja od mojih otročjih let; nikdar je nesem videl v sanjah kakor kraljico na svojej strani. Ti sama bodeš no-

sila zlato krono v sanjah kakor v življenju. Izgovori samo dve besedici in reci: „Ljubim te!“; izgovori samo ti dve besedici: „Ljubim te!“, pa te hočem tako visoko povzdigniti, kakor še nikdar nisi mislila!“

„Ustal je in ovil roko okrog njenega stegnega života. Potegnil jo je k sebi, posadil jo na kolena kakor otroka, oklenil jo z obema rokama in šepetal jej tiho, ljubeznivo in prijazno nekaj na uho, kar je pa bilo pretiho, da bi bil mogel razumeti. Položil je njeno glavo na svoja pleča, njene zlatorumene kite so se razvezale in pale po njegovih prsih. Poljuboval jo je gorko in strastno, tudi ona ga je objela okrog vratu in ga poljubovala. Ko je jedenkrat povzdignila glavo z njegovih pleč, bil je njen obraz tak, da sem se ga skoraj ustrašil.“

„Sedela sta precej dolgo zamišljena, tiho se razgovarjala in vedno strastneje poljubovala se. Naposled ustal je on, postavil jo rahlo poleg sebe in rekel, opazujoč jo z gorečimi očmi:

„Poslušaj me, Filomela, to še ni vse! Hočem ti še več povedati in te še višje povzdigniti za tvojo ljubezen, ker si mi odpustila moj pregrešek. Ti še ne poznaš mojih skrivnih naklepov. Do te ure sem jih zvesto hranil v svojih prsih — zdaj pa moraš

vse zvedeti in vse deliti z menoj . . . Ti si do zdaj videla v meni samo razbojnika in predrznega roparja, ki mora kakor orel hitro planiti na svoj plen in zopet urno zbežati z njim. Pa vse to bila je samo krinka, pod katero sem si nabiral ljudi, delal zveze in pridobival si ime, ki zdaj ravno tako sluje po Volskih gorah kakor na pečinah pri Massi. Moj namen je mnogo višji. Od tihatapca povzdignil sem se do razbojnika in jutri sprebrne se razbojnik v vojaka in predno mine dan, imel bo že več kakor tisoč dobro oboroženih mož. Jutri, ko izide solnce, izbruhne ustaja od Sorrenta do Castellamare pa do sredi Neapolja. Masaniello devetnajstega stoletja je ustal! Razdrobil bo jarem savojski, kakor je prejšnji stolpe castiljske, — in za nobeno ceno si ne bo dal izviti krono iz rok, ne od naroda, ne od aristokratov.“

„Stal je pred njo ponosen in zapovedujoč, s povzdigneno roko in žarečimi očmi. Ona uprla je oči vanj in gledala ga s polpomilovalnim in polporogljivim pogledom. On tega ni opazil in ona je zopet povesila glavo, rekoč:

„Časi se menjajo, Pillone! Na neapolitanskih bregovih se ne bo rodil noben Masaniello več!“

„In zakaj pa ne!“ zavpil je Pillone jezen.

gično-anatomičnega zavoda Dunajske univerze; postavo o zgradbi postranske proge isticke državne železnice iz Herpelja v Trst; postavo o osnovi prenosilnega zavoda v Brezenci; postavo o zgradbi dalmatinske državne železnice Siverič-Knin; postavo o pogojih za lokalno železnico iz Hannsdorfa do državne meje pri Ziegenhalsu; postavo o dodelanji železnice Stry-Beskid; postavo o pristaniški pristojbini, ki se ima plačevati v avstrijskih lukah; postavo o naknadnem kreditu za leto 1883., zadevajoč pričetek zgradbe gališke transverzalne železnice.

Vnanje države.

„N. Fr. Presse“ ima dopis iz Rima, v katerem poroča, kakor se trdi, zaupanja vredna oseba o ovirah, ki so doslej ustavljale se protiobisku našega vladarja. Ko je kralj Humbert izrekel željo, obiskati našega cesarja, hival je sleduji v Pešti in je takoj odgovoril, da bode v dogovor natančnejih podrobnostij odposlal jednega iz nadvojvod v dvorni ostrog italijanski v Monzo. Italijanski poslanik na Dunaji, grof Robilant, pa je bil takoj poslan v Pešto, da pove cesarju, da italijanska vlada in kralj Humbert sam želita, da bi se sestanek vršil na kakem kraju ob meji ali pa v Pešti, da bi se izognilo kakim sitnostim zaradi tega. Cesar Fran Josip pa ni samo izrečno ponavljal, da naj kralj le na Dunaj pride, nego je dostavil, da želita on in cesarica videti tudi kraljico italijansko ter jej zatrujeta sijajen vzprejem. Gleda tako prijaznemu vabilu italijanska vlada ni mogla na dan z vprašanjem, kje da ima biti protiobisk. Na Dunaji so sami čutili, da bi moral biti v Rimu; ker je pa avstrijski cesar katoliški vladar, skušal je spoznati tudi mnenje papeževo v tej zadevi. Ta pa se je temu odločno protivil. Italijanska vlada ve za to in je našemu cesarju jako hvaležna, da se je on sam zavzel za to vprašanje iz lastnega nagiba. Ona ve, da kot glavni katoliške rodbine in države ni smel razžaliti glavarja katoliške cerkve. Tedaj so prazne vse govornice o nastali mrznji, kakor tudi zoprni dogodki zadnjih časov neso mogli motiti prijaznih razmer mej obema dvoroma. Hujskajoči elementi dobé se povsodi; vprašanje je le, ako se zamorejo potlačiti, kar bode Italija gotovo storila. — Tako dopisnik „N. Fr. Pr.“

Iz Moskve piše se „Pol. Corr.“, da so se štirje bolgarski ministri, ki so bili mej slavnostjo kronanja v Moskvi, močno trudili, da bi dobili na svojo stran merodajne politične osebe Rusije gledé bolgarske politike. Dopis pa naglašá, da neso bili nikjer prijazno vzprijeti, tudi pri Katkovu in Aksakovu ne. Samo v krogih liberalnega uradništva in mej častni ki generalnega štaba pridobili so si novih privrženecv. — Župan Moskovski, Čičerin, dejal je v mestnem zboru, da mu je cer mej drugim rekel: „Kronanje je boj zatgnolo vezi med menoj in Moskvo. Potruditi se hočemo, da bo to v prihodnje vedno tako“.

Generalni guverner vzhodnje Rumelije, Aleko paša ali knez Bogorides, se je odločil, da bode pri sultanu osobno urgiral rešenje svoje prošnje, s katero je že pred davnim časom prosil za dvo-mesečni odpust, da se more podati na pot po Evropi. V ta namen šel bo Aleko paša te dni v Carigrad. Ob jednom s to vestjo poroča se iz Philippopla, da je vodja notranjih svarij, ker se je

Visoka Porta branila potrditi postavo o administrativnej delitvi samoupravne provincije, katero je lansko deželno sobranje z veliko večino vzprejelo, izdelal nov načrt postave, katera v polnej meri skrbi za interese in potrebe mohamedanskega prebivalstva v tej južnej Bolgariji.

Francoski admiral Piérre poroča iz Tamatave na Madagaskarji, da so ondu zavrgli francoski ultimatum, na kar se je mesto Tamatave vzelo ter uničili kraji Foulepoint, Monamoo in Fenerife. Od francoske strani ni bil nihče ranjen, ter je posadka močna. S tem je končana glavna operacija; kajti Francozi so posedli vse važnejše mitninske in carinske postaje, zastavili vsa pota, ki peljejo v glavno mesto Hovasov, v Tananarivo, ter so s tem dosegli, kar so nameravali, brez da bi si podjarmili prestolnico. Pričakuje se, da se bodo Hovasi kmalu podali. — Madagaskarski poslanci vrtili so se bili v Pariz ter imeli pogovor z ministrom-predsednikom, predno je bilo prišlo poročilo o vzetji Tamatave. Sedaj se pa pogajanja ne bodo več povzela, temveč jih bode nadaljeval admiral Piérre na Madagaskarji.

Dopisi.

Iz Ljubljane 21. junija. [Izv. dop.] Postopač Kučov Janez iz Hrušice bi bil že davno rad v tukajšnjo deželno bolnišnico prišel, ali imel je križ; gospod dr. Bleiweis mu presrčne želje nikakor in po nobeni ceni ni hotel izpolniti. Kučov Janez misli in misli, kako bi on viteza Trsteniškega prisilil, da mu ne bi več pota zapiral, ter v svojih zmedenih možganih iznajde, da bode pač najboljšje, ako se mu dr. Bleiweis za večno umakne. Gedacht, gethan! Kučov si kupi pištolo, 6 svinčenk in nekaj dekagramov smodnika, in čaka priložnosti, da mu bo mogoče dr. Bleiweisa na muho ubrati.

Ker pa vender le sam s seboj ni bil še popolnem na čistem, ali bi mu Bleiweisova smrt špitalska vrata odklenila, gre torej v sredo 20. t. m. pod Tivoli v Lattermanov drevored, da bi tamkaj kakega pametnega človeka za svet povprašal. Res najde v dolgem drevoredu takoj človeka, ki se mu je na prvi pogled poštenjak zdel od nog do glave in vsega zaupanja vreden. Kučov se mu približa in pravi: „Vi gospod, kaj pa vi pravite na moj namen. Dolgo časa že moledujem, da bi me v bolnišnico vzeli, ali ta dr. Bleiweis me ne mara in zato sem sklenil, da ga bom ustrelil; kaj pa vi pravite na to? Ali ne bo tako najboljšje?“

„Jaz mislim, da bo najboljšje,“ pravi pošteni gospod, „če vas takoj na magistrat poženem, kjer vam bo gospod Perona natančneje svojo misel o tej zadevi razodel.“ Reče odideta. Na magistratu se jim je tudi najboljšje zdelo, da se Kučovemu Janezu poskrbi potrebni živež, obleka in stanovanje, toda ne vsled smrti dr. Bleiweisove, temveč po c. kr. državnem pravdnistvu na Žabjaku.

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerajšnjo številko našega lista zaplenilo je državno pravdnistvo zaradi članka „K volitvam v Istri in na Goriškem“. Proti tej zaplenbi napravimo ugovor.

— (S hrvatsko deputacijo,) katero vzprejme presvitli cesar 12. julija, pridejo v Ljubljano pod vodstvom bana grofa Pejačevića: kardinal in nadškof Josip Mihajlovič, patrijarh Gjerman Angjelič, grof Rudolf Erdödy, grof Josip Drašković, Julij pl. Jelačić, Karol pl. Mihalović, major Toma Orešković (kot zastopnik granice).

— (K slavnosti 600 letnice.) Mej priprave, ki se izvršujejo v velikih dimenzijah, spadajo tudi velika slavnostna vrata, ki so postavljena pri deželnej bolnici. Ta slavolok je precej masiven, ker mu je namen stati dlje časa v spomin slavnostnih dnij, v nekaterih delih celo preveč masiven. Glavna hiba pa je, da je postavljen jako nesrečno mej dva jako visoka poslopja, da vsled tega utis ni vseskozi ugoden, zlasti ker ni prave simetrije. Ker ni nobena stvar kar tako z neba pala in mora vsaka imeti svoj izvor, povpraševali smo tudi mi, kdo je imel pri tem slavoloku svojo ne baš preveč srečno roko, in izvedeli smo, da je mestni inženir Wagner po svojej volji postavil slavolok semkaj, na menda najneugodniši kraj in da je bilo s prva vse drugače sklenjeno. Vprašali smo zakaj? Na to pa še nemamo odgovora.

— (V pojasnilo.) Po Ljubljani skušajo nekateri gospodje nasprotnega tabora širiti vest, da ni dovoljeno o priliki prihoda cesarjevega razsobe-siti belo-modro-rudeče zastave in, kakor čujemo, se je nekaterim trepetlikam ta vest celo verjetna zdela. Da se tedaj nihče ne vznemirja po nepotrebnem, bodi povedano še jedenkrat, da so vse take govornice zlobne laži. Belo-modro-rudeča barva ni samo dovoljena, temveč narodne trobojnice bodo celo vihrale na onih drogih, ki so liki drevored postavljeni s kolodvora v mesto. Vsacega tedaj, kdor širi take laži, treba primerno in odločno zavrniti.

— (Pri Trbovljah,) na kranjsko štajerskeje meji, stavi se za prihod cesarja ličen slavolok, ki bo imel slovensk in nemšk napis.

— (Zadnja volitev) v trgovinskeje in obrtneje zbornici vršila se je čisto slovenski in tudi vladni komisar g. grof Chorinski posluževal se je izključno slovensčine.

— (Strossmayerjeva galerija.) Predvčerajšnjim pripeljali so v Zagreb 40 zabojev, v katerih je blizu polovica slik, katere je podaril škof Strossmayer akademiji, kot temelj za slikohram. Ko dojde še druga polovica, razpostavile in razobesile se

„Vedno hočeš gasiti ogeč, ki plamti v mojih prsih, spremeniti moje najponosnejše naklepe v nečimerne sanje. Ti re poznaš te dežele in tega naroda tako dobro kakor jaz, ki od mladosti živim mej njim! Poslušaj moj svet in sodi potem sama, če je res nemumnost! . . . V tej deželi gospoduje kralj, govore; trdijo tudi, da je vsa Italija jedina od Turina do krajnega konca Sicilije. Pa vsi vedó, in veliki savojški ropar sam morda najbolje, — da je vse to laž, s katero se prikriva onemoglost. Oblast Viktorja Emanuela seže samo nekaj milj na jug od Florence. Tam stoji sveti stol in on se ne upa upreti proti njemu, dokler ga stražijo francoski bajoneti. Tu na jugu je pa le po imenu kralj, in slabo bi bilo zanj, ko bi hotel postati kaj več! Tu je jedna sama sila, ki vlada, samo jedna oblast, katero narod uboga in katere se drži — to je sveta cerkev! Vsi se bodo kakor jeden mož vzdignili proti pije-monteskemu tiranu, ko pride čas; vsi bodo na mojej strani — niti jedne cerkve, niti jednega samostana ne bo, kjer bi jaz ne našel zavetja in pomoči. Še celo iz Rima so mi sporočili, da moj boj ne bo zastoj — in podpirali bodo ustajo ne le s prostovoljci, temveč tudi z denarjem . . .“

„In južnoitalijansko plemstvo? Kje je to? Umaknilo se je na svoja posestva, nevoljno, da je

njega moč zlomljena in se njega pravice teptajo in zasramujejo. Tudi pri njih našel bom pomoči, na njih posestvih ne bo ni kmeta, ni konja, ki bi mi ne bil na razpolaganje!“

„Naposled ljudstvo samo! Nikjer tuji jarem tako ne teži, kakor tukaj. Pomisli samo, kako je živelo prejšnje čase! Ni bilo naborov, ne davkov, ne policijskih stisk; razdelitev žita in denarja, cerkveni prazniki, veselice in slavnosti: — to so bila sredstva, s katerimi so vladali te odraščene otroke in držali jih v brzdah! Kaj se briga narod za politično svobodo, če so mu odvzeta darila, če ni dela in otroci kriče od lakote! Poglej okrog! Povsod slišiš pritožbe o nasilstvu in krivicah, povsod nevoljno mrmranje, povsod želé si zopet starih srečnih časov!“

„Pijemotezi se neso ničesar naučili iz zgodovine. Povišali so davek na sol in tobak, vse so obdatili — od gledaliških listkov do voščenenih sveč, ki svetijo našim mrličem. Upeljali so mlinski davek, podražili vsak košček kruha, katerega nese revež v usta. Pozabili so, da je povišanje davka za jeden karlin na funt sadja prouzročilo, da se je oklical Masanielli za kralja neapolitanskega. Povsod kipi temno sovraštvo. V Salernu so včeraj pometali pobiratelje davkov pod mlinska kolesa; v Castellamare potrgali so včeraj kraljeve grbe iznad prodajalnic

tobaka in soli, in jih sežgali na morskem bregu. Jutri bodo Luigi Belliniju, starosti ribiške bratovščine v Santa Luciji vse zarubili in prodali, njegov čoln, njegovo pahišje in orodje; njegovo oblast pa izročili Bernardu Capellu, ki je na skrivnem v policijskeje službi. Razburjenost je velika. Kakor daleč seže zaliv, od povsod prišli bodo tihotapci in ribiči pred njegovo kočjo; ko pridejo davkarji, treba bo le jedne same iskre, pa bo zavrelo. Jaz imam to iskro, nosim jo na jeziku; gorje onemu, ki se bo upal ustavljati, ko bo jutri govoril Pillone ljudstvu!“

„Filomela je dolgo molčala. Gledala je dolgo v okno, nazadnje je pa rekla s slabim glasom:

„Varuj se, Pillone! Jaz se bojim, da so drugi tukaj, ki so bolj zviti in silnejši kakor ti, ki te rabijo samo za orodje. A katero orodje more se upreti zoper svojega gospodarja? On je razlomi, če je več ne treba!“

„O, kako slabo me poznaš!“ zaklical je Pillone vedno bolj razvnet. „Kdaj sem bil jaz borno orodje v tujih rokah? Vse sem sam izvel. Vsak načrt, vsak mogoč slučaj sem sam premislil in pretehtal do najmanjših podrobnostij. Vse sem sam naredil — do tega trdnjavskega obrisa, ki ga vidiš tu viseti. Nobene važne točke ni, da bi ne bil izvohal njene slabše strani. Prav sam nosim delo na svojih

bodo vse slike v akademiji. Vsa darovana zbirka obsega 276 slik. To je uprav knežje darilo!

— („Sokolov“ kres) se bode tudi letos zažgal v soboto večer pri cerkvi na Rožniku, a vsled pevskih skušenj in drugih priprav za 600 letnico brez petja in ognjemeta.

— (V Trnovske cerkvi) poje se v nedeljo, v praznik farnega patrona Sv. Ivana Krstnika. slovesna sv. maša za mešani zbor, orglje in orkestar, katero je zložil odbornik Glasbene Matice in sodelavec Cerkvemu Glasbeniku, gospod J. Burgarell, oficijal finančne direkcije. Petje izvršuje iz prijaznosti do skladatelja nekaj dam in gg. pevcev Ljubljanske Čitalnice.

— (Šišenski krajni šolski svet.) Dne 17. t. m. izvoljeni so bili v Šišenski krajni šolski svet sledeči gg. in sicer iz Spodnje Šiške: Janez Knez, Ant. Vizjan, J. Inglič odborniki, Josip Vodnik namestnikom; iz Zgornje Šiške: Jakob Babnik, Anton Šušteršič odbornika in Janez Jeras namestnikom. — Veseli nas videti, da sta se sosednji vasi tako lepo sporazumeli in se je tako odpravila prejšnja neumestna razdraženost v tem zastopstvu.

— (Iz Gorjan) se nam piše kot dopolnilo vabila k blagoslovljenju zastave: Tisto gospodo, katera bi se udeležila te slavnosti ter ob enem počakala popoludanske veselice pri Kaconu na Dolgem Brdu, prosimo, da piše to g. Žirovniku nadučitelju v Gorjah, da ve preskrbeti dovolj kuvertov pri skupnem obedu.

— (Umrli) je v 16. dan t. m. g. Eduard Grosman, bivši kaplan v Trebčah, v Črnomvrhu v Istri.

— („Tržaški Sokol“) priredi v nedeljo 24. t. m. izlet v Prosek. Odhod iz Trsta ob 2^{1/2} uri popoldne, povratek ob 9. uri zvečer.

— (Nova mitnica) dovoljena je na okrajnej cesti Škoflje-Lokva Bazovica počenši od 1. julija t. l. za dobo petih let. Plačevalo se bode od uprežene živine po 4 kr., od neuprežene po 2 kr., od drobnice po 1 kr.

— (Iz Kalifornije) poslali so, kakor poročajo „Novice“, trije ondu živeči Slovenci: Josip in Jakob Kočevar in Josip Konda doneske za Bleiweisov spomenik.

— (Ažijo zlata) za mesec julij določen je po ministerstvu na 19^{1/2}% v srebru za vse slučaje, če se plačuje carina in carinske pristojbine namestu v zlatu, v srebru.

— (Naznanilo.) Peto redno zborovanje akademičnega društva „Triglava“ v Gradcu vršilo se bode v soboto dne 23. junija v gostilni „zum Bierjackl“ (Sackstrasse) ob 8. uri zvečer. Dnevni red: 1. Čita se zapisnik prejšnjega zborovanja; 2. predava g. stud. jur. Strauss „o cinizmu“; 3. kritikuje se predavanje g. Bezjaka (ocenujeta gg. Fon in Virbnik, stud. phil.);

4. slučajnosti. Gosti dobro došli! K obilnej udeležbi vabi

— (Razpisani službi.) V kaznilnici v Gradiški služba paznika. Letna plača 260 gold., 25% službene doklade, stanovanje, 840 gramov kruha na dan in montura. Prošnje v 4 tednih na c. kr. okr. sodnika v Gradiški. — Pri mapnem arhivu v Trstu mesto sluga. Plača 300 gold., službena doklada 175 gld. in uradna obleka. Prošnje do 20. julija na c. kr. finančno ravnateljstvo.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Nyiregyhaza 22. junija. Dr. Friedmann izjavi v imenu zagovornikov, da ako se bode ponavljalo umešavanje občinstva mej obravnavo, bodo zagovorniki zahtevali, da se občinstvo iz dvorane odpravi, sicer bodo sami ostavili dvorano. Predsednik obrne se do občinstva z običajnim opominom. Potem zaslisanje ženskih prič, ki bi bile dotično soboto opoludne od sinagoge čule klice na pomagaj. Prva priča je čula otročji glas, ki jo je vun klical, a se ni brigala. Priča taji odločno vse obtežujoče izpovedbe, ki se nahajajo v zaslisavnem zapisniku ter izjavi, da je čula klic zvečer, ne pa opoludne, kakor je preiskovalni sodnik v zapisnik zapisal.

Praga 21. junija. Stanje vodâ je zopet normalno, nevarnosti ni več.

Vratislava 21. junija. Pritoki Odre stopili so čez bregove in preplavili več krajev. Klasko (Glatz), Svidnica (Schweidnitz), Hirschberg, Nisa (Neisse) so pod vodo, veliko hiš in mostov se je zrušilo, mnogo živine je poginilo. V Nisi so protestantovska šola, cerkev, dve kasarni, poštni urad in veliko mlinov pod vodo.

Praga 21. junija. Volilni oklic českega kolegija volilnih mož glasi se jako spravljivo in konča s klicem: „Mir na podlagi enakih pravic!“

Kajira 21. junija. Preteklo noč zapri so 22 oseb, 50 drugih še bodo; mej njimi je več nekdanjih Arabijevih častnikov in jeden moslimski uradnik.

Dunaj 20. junija. Vojno ministerstvo je odredilo, da se povodom zmanjšanja vojakov v okupiranih deželah in v južnej Dalmaciji ondukaj aktivno službujoči rezervni častniki ob jednem prestavijo v ne aktivno razmerje nazaj. S tem je omogočeno tudi zadnjim, leta 1882 sklicanim rezervnim častnikom, povrniti se k svojemu prejšnjemu poklicu. — Iz Česke in Moravske dohajajo o vodah vznemirjajoče vesti.

Petrograd 20. junija. General Gurko imenovan je guvernerjem v Varšavi in poveljnikom Varšavskega vojnega okraja.

Pri plesnej slavnosti, prirejenej po ameriškem poslaniku Baldwinu na ameriške ladiji v Kronstadtu, bili so prisotni Giers, Waddington, Vanutelli, nemški, francoski in angleški poslanik.

Razne vesti.

* (Veliki gospodje.) Vojvoda Montpensier, španjskega kralja stric, ki je zastopal Španjko pri kronanji v Moskvi, bil si je svoje naloge po polnem v svesti, obnašal se je ponosno in darežljivo. Kakor poroča „Gaulois“, dal je trem slugam rusko carske hiše, ki so mu stregli, nič manj nego 25 000 frankov, a tistemu, ki mu je pri velikej revue ji pripeljal konja, 5000 frankov.

* (Ruski petrolej.) Razvoj petrolejeve obrti v Rusiji napreduje velkavno. Še pred kratkim imel je ruski petrolej skromno trgovišče, zdaj pa je že napovedal vojno ameriškemu monopolu ter ameriški petrolej izpodrinil v severo in južno-zapadnej Rusiji in se celo udomačil v razmerno kratkem času v Avstro-Ogerskej. Zdej dela ameriškemu petroleju že v Nemčiji konkurenco. Ravno dovršeni cevovod in železnice osobito, proza Baku-Tiflis-Poti približale so ruski proizvod evropskim trgoviščem za toliko, da je uspešna konkurenca z Ameriko brez dvojbenâ. V zadnjih dneh sklenile so se znatne kupčije mej nemškimi veletržci in ruskimi producenti, vsled katerih je pokrita večina za zimo potrebnega petroleja.

* (Enfant terrible.) Baronica N. imela je prav ljubko malo hčerko, ki je pa bila jako nepremišljena in indiscretna; bila je sploh „grozen otrok“, pravi pravcati „enfant terrible“. Nedavno imela je baronica goste, katerim se je predstavila tudi mala Helena. Govor bil je v najboljšem toku, kar začne mala Helena jokati in se zvijati stokajoč in vzdihajoč; boleli so jo namreč zobje. „Bodi mirno, ljubo dete“, tolaži jo mati, „bodi pametna, nikar ne jokaj, saj bodo bolečine ponehale.“ — „Ponehale? in kako misliš, da ponehajo,“ odvrne solzeč se Helena. „Mari misliš, da moram svoje zobe ravno tako vun vzeti, kakor ti?“

* (Oče, ki vzame svojo hčer za ženo.) To je po sedanjih zakonih možno v Francoskej, kakor kaže naslednji senzačni slučaj. Neki kmetški Don Juan v Nogent le Rotrou odvrnil je po večletnem zakonu svoje srce od svoje zakonite soproge, ter naklonil svojo vročo ljubezen mladi deklici, ki je pri njem služila za kravjo deklo. Plod te ljubezni bilo je brdko dete, deklica, katera se je vzgojevala v kmetovej hiši. Čez 16 let umre kmetu zakonita soproga in njegova nezakonska hčerka razvila se je v zalo devo. Pričelo se je skandalozno življenje v hiši našega Dona Juana. Ljubezen do kravje dekcle se je bila ohladila, tem pozorneje pa se je oziral na svojega nezakonskega otroka, kravje dekcle hčer. Odpustil je večletno priležnico iz službe ter stlenil vzeti svojo hčer za ženo. Svoj namen objavi mairu, proseč, naj spiše ženatno pogodbo. Osupnjeni mair, ki je poznal vse življenje kmetovo, opozoril ga je, da vender ne gre, da bi se oženil s svojo lastno, če tudi nezakonsko hčerjo. Kmet pa odvrne mirno, da ni dokazano, da bi bil on oče tega dekleta, on to odločno zanikava, tudi je po obstoječih zakonih zabranjeno, poizvedavati po očetu („la recherche

plečih in nikdo — naj bo še tako zvit in mogočen — ne more me ustaviti na mojem potu!“

„Potem se bojim za te še dvakrat bolj!“ rekla je Filomela zamišljena. „Jeden sam mož ne more ničesar v današnjih časih!“

„Ti imaš prav,“ odgovoril je Pillone nestrpno. „Ne more ničesar, če ne razume spraviti prebivalstva v gibanje; a kdor to zna, more vse! Kaj je bil Masaniello? Ubog ribič, ki še prejšnji dan mislil ni, otrestiti se kedaj jarma, a njegov govor pošiljal je strele mej ljudstvo, kakor oblak ob nevihti. Kaj je bil pogumni Murat predno je vzel nepremagljivi Capri? Neumen predrznež, ki je skušal sklatiti luno z neba. Kaj je bil Garibaldi, ko je s tristo možmi pripeljal se na Sicilijo? Neumen klativitez, kateremu se je posmehovala vsa Evropa; vender je trideset dnij pozneje gospodoval v istem Neapolji, o katerem pravijo zdaj, da je nepremagljiv! Ali si pozabila, kaj se je zgodilo nedavno v Palermu? Dve tisoči mož, ki so bili pobegnili v gore, da se odtegnejo pijemonteškemu naboru, zakleli so se pod predrznim Masalijem; pridrli so, ne da bi bil počil jeden strel, v glavno mesto Sicilije. Filomela! Res te ljubim, a ti mi zato ne smeš jemati poguma! Sreča spremlja predrznega, če nečeš iti ž njim, pa gre on sam — bojazljivci naj pa ostanejo zadaj.“

„Jaz nesem bojazljiva, Pillone,“ odgovorila je mlada deklica in rudečica jo je polila. „A tvoje podjetje je predrzno in neumno. Če se ti tudi posreči, kar si mi povedal — moral boš nazadnje vender le tepen pobegniti v gore. Ali se več ne spominjaš, kako se je godilo v Palermu? Italijan-ke fregate so bombardovale mesto, pijemonteški vojaki so ga obkolili in napali, preiskali hišo za hišo, pobili begune, in zmetali nepokopana trupla v kleti. To se bo zgodilo tudi s tvojimi ljudmi, Pillone! Lahko boš podkuril ustanek, morda celo polastil se trdnjave San Elmo, a dolgo se zdržati ne boš mogel. Pijemonteške čete bodo kmalu obsule mesto, in če jih tudi otepeš in pojdeš s krono na glavi v pallazzo reale ter se usedeš na škrlat, po katerem tako hrepeniš — ali misliš, da bo Evropa trpela, da bi imel v rokah sin kozjega pastirja žezlo kraljestva neapolitanskega?“

„Sin svinjskega pastirja vzel je sveti Peter v roke svete ključe in razsipa prokletstva na kneze in kralje!“ odgovoril je Pillone ponosno. „Ko jaz jedenkrat odložim svoj razbojniški plašč, kakor je on svojo pastirsko palico — kaj me še potem zavira na potu h kraljevej kroni?“

„Tvoj ponos in tvoja prevzetnost te preveč slepita, Pillone,“ odgovorila je Filomela zmahujoč

z glavo. „Oh, ko bi te mogla pregovoriti, da bi ubogal moj svet. Sicer pa poslušaj mirno moj načrt, kakor sem jaz tvojega, in prav storiš, če me uboga.“

„Pillone zmajal je nepotrpežljivo z glavo, vender se je usedel zraven nje. Ona mu je podala roko, nagnila se čezenj in rekla:

„Jaz vem, Pillone, da hraniš v tej vili vse, kar si oropal v večjih letih bogatim tujcem, ki so potovali po naši deželi. Ti si mi sam povedal in mi pogosto pokazal, kaj imaš zlata, dragocenostij in demantov. Vse to se more odpeljati v jednem čolau, in jaz sem že preskrbela, kar je treba. Beživa poprej skupaj od tod, Pillone, nego izbruhne nevihta, katero hočeš priklicati. Stopila bova na suho na kakem nezastraženem mestu blizu Gaëte, od tam prideva kmalu čez meje papeževih dežel, kjer naju ne bo nikdo preganjal; nikdo tam ne bo vprašal po tvojem prejšnjem življenji. Dobil boš od cerkve odpuščanje za kri, ki si jo pretil, in pridobil boš milost svete Device s tem, da zadušiš divje načrte, ki ti vro po glavi. Ko se boš upokojil, kupi si miren vinograd, obdeluj zemljo in — —“

„Filomela ni končala stavka, temveč oklenila se ga je z obema rokama okrog vratu.“

(Dalje prih.)

